

Oslo

Bydel Bjerke

Frivillighetsstrategi

Bydel Bjerke 2023-2032

Innhold

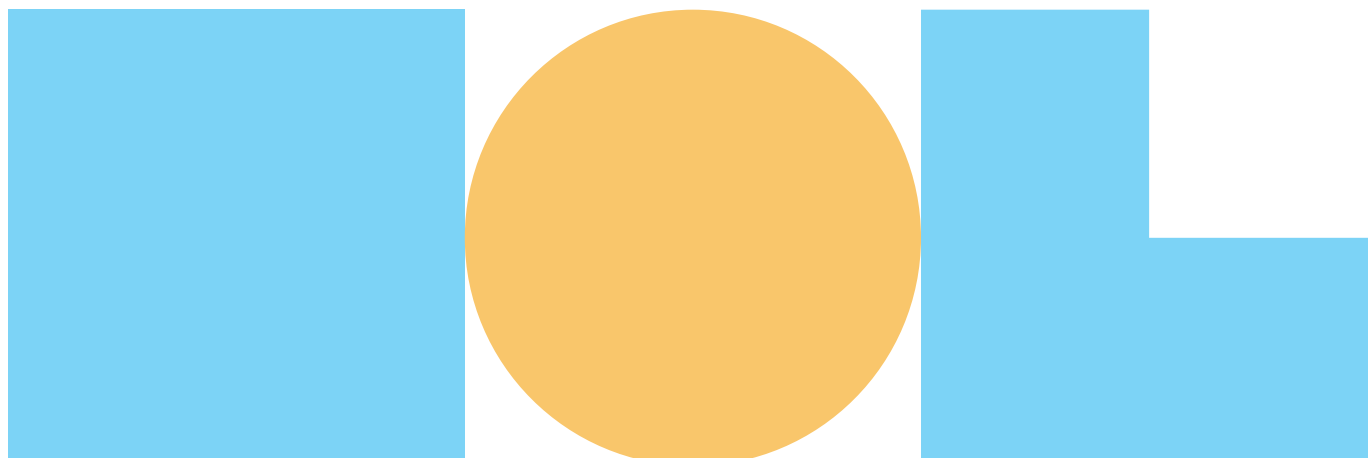
Innledning	1
Informasjon og støtte er lett tilgjengelig	2-3
Frivillighet i Bjerke har steder å være	4-5
Frivillighetssentralen er knutepunkt for frivillighet i Bjerke	6-7
Bemerkninger fra oppgaveutvalget	8

Foto:

Lars Eivind Bjørnstad, Sivaganesh Vadivelu, Giulia Mangione og Tom Skaue Sløgedal

Ansvarlige:

Oppgaveutvalg 22-23 og Marthe Høyer (leder)

Innledning

Bydel Bjerke har en stor, mangfoldig og aktiv frivillighet

Vi har idrettslag, korps, kor og hagelag, vi har pensjonistforeninger og barnedans, vi har skytterlag og litteraturlag. Vi har foreninger for tro og livssyn, og foreninger for interesser og hobbyer. Mangfoldet og engasjementet gjør Bydel Bjerke til en sprudlende og levende bydel, der engasjerte innbyggere er med på å skape liv og røre, aktivitet og engasjement for både seg selv og sine medborgere.

Frivillig arbeid er helsefremmende

Personer som er frivillige rapporterer at de har bedre allmennhelse, færre fysiske helseplager, mer velvære og bredere sosiale nettverk, enn personer som ikke deltar i frivillig arbeid¹. Det er derfor viktig å nå ut til alle som ønsker å bidra, for at flere skal oppdage gleden, helsegevinsten og fellesskapet som ligger i det å være frivillig. Dette gjelder både når det gjelder å delta på aktiviteter, og å bidra i form av et verv eller en frivillig innsats for andre.

Dugnadskulturen og frivilligheten står sterkt i det norske samfunnet

Det gir varierte tilbud, muligheter for vekst og læring, og bidrar til gode felleskap. Tilbud og aktiviteter som drives av frivilligheten bidrar slik til dobbel gevinst: det er et gode både for den enkelte som deltar, og for samfunnet som helhet. For at frivilligheten og dugnadskulturen skal være bærekraftig over tid, må oppgaver deles på flere. Det er viktig å unngå overbelastning av enkeltpersoner. Inkludering av nye innbyggere i frivilligheten må alltid være et fokus både for frivilligheten selv, og for de som legger til rette for frivillig aktivitet.

Frivilligheten er i sin natur nettopp det - frivillig

Den oppstår når engasjerte innbyggere finner sammen og starter aktiviteter de selv ønsker å delta i, eller ønsker å invitere andre inn i. Frivilligheten blomstrer når den får være fri, og får være styrt av engasjement og iver. Et viktig premiss for at deltakelse i frivillig arbeid skal ha gunstige effekter på livskvalitet er at deltakelsen drives av indre motivasjon og ikke av pliktfølelse¹. *Frivilligheten kan derfor ikke styres.*

Frivilligheten bør heller ikke styres. Derimot kan frivilligheten tilbys betingelser som gjør at den blomstrer, vokser og utvider seg, og inviterer flere med inn i det fellesskapet som felles opplevelser og felles engasjement skaper. Frivilligheten er viktig i Bydel Bjerke, den er synlig, anerkjennes for sin verdi, og alle dens positive ringvirkninger ønskes velkommen.

Oppgaveutvalg

På oppdrag fra Bydelsutvalget tok bydelen initiativ til et oppgaveutvalg som fikk mandat til å utarbeide en frivillighetsstrategi. Et oppgaveutvalg er et midlertidig, tematisk avgrenset utvalg som gir råd til Bydelsutvalget. Interesserte innbyggere søkte om å delta i oppgaveutvalget, og bydelsutvalget oppnevnte politisk deltagelse til utvalget. Totalt var det 12 deltakere; 8 innbyggere og fire politisk utnevnte. Oppgaveutvalget arbeidet i perioden september 2022 til mars 2023, og møttes til sammen seks ganger. Mellom samlingene arbeidet utvalget individuelt med oppgaver de ble enige om underveis i prosessen, og hadde samtaler med organisasjoner, enkeltpersoner og lag som på ulike vis representerer bredden i frivilligheten i bydelen.

Bydelsutvalget vedtok i mai 2022 mandatet for oppgaveutvalget og to mål for frivillighetsstrategien

Målene for strategien er:

- › Styrke organisasjonene
- › Øke frivillig aktivitet

Frivilligheten i Bydel Bjerke er stor og mangfoldig, og spenner fra lokallag i store, nasjonale organisasjoner, til små initiativ drevet av enkeltpersoner. Frivillighetens behov er derfor svært sammensatte - og ikke minst svært ulike! Vi mener likevel at noen felles behov kan svares på i denne strategien.

Utvalget har konsentrert seg om tre hovedgrep:

1. Informasjon og støtte er lett tilgjengelig
2. Frivilligheten i Bjerke har steder å være
3. Frivillighetssentralen er knutepunkt for frivillighet i Bjerke

1: Institute for Social Research - Open Archive: Frivillighet og folkehelse: Empiriske analyser av sivilsamfunnsdeltakelse, helse og livskvalitet (unit.no), Link: <https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/handle/11250/2474331>

1

Informasjon og støtte er lett tilgjengelig

Synlighet gjennom godt informasjonsarbeid og å fremme gode eksempler er viktig for å rekruttere til frivillighet. Det skal være lett å bli frivillig i Bjerke!

For at frivilligheten skal blomstre, må engasjerte personer finne hverandre. En gruppe ildsjeler må finne informasjon om hvordan de kan søke midler til aktiviteten sin, og hvor de kan gjennomføre den. En nynnflyttet familie må finne informasjon om hvilke frivillige tilbud som finnes i bydelen, og en ny pensjonist må finne informasjon om hvor hun kan melde seg til frivillig innsats. Synlighet gjennom godt informasjonsarbeid og å fremme gode eksempler er viktig for å rekruttere til frivillighet.

«Det skal være lett å bli frivillig i Bjerke!»

Det er et mål at:

- ▶ Bydelen har kjennskap og kunnskap om lokale forhold og frivilligheten og benytter dette aktivt i samarbeid med frivilligheten, frivillighetssentralen og andre aktuelle aktører, for eksempel skole eller helsestasjon
- ▶ Innbyggere finner enkelt informasjon om hvordan de kan bidra som frivillige og delta på aktiviteter i regi av frivillige, og hvilke frivillige lag og organisasjoner som finnes
- ▶ Frivillige organisasjoner finner enkelt relevant informasjon om lokaler, støtteordninger og andre ressurser som er tilgjengelig for frivilligheten
- ▶ Informasjonen på nett er tydelig, samlet og lett tilgjengelig
- ▶ Informasjonen er tilgjengelig også gjennom frivillighetssentralen i bydelen

Dette skal Bydelen legge til rette for gjennom å:

- ▶ Samle tydelig og fullgod informasjon på ett sted digitalt
- ▶ Fremme forståelse for frivillighetens verdi både for den enkelte og for lokalsamfunnet gjennom å kjenne til og løfte fram gode eksempler på lokal frivillig aktivitet
- ▶ Ha kjennskap til metoder som lykkes i nærmiljøet og videreformidle erfaringer og tips ut fra lokal kunnskap
- ▶ Bruke Klarspråk i all informasjon rettet mot innbyggere og frivillighet
 - Kommunikasjon skal ta utgangspunkt i mottakerens behov for informasjon
 - Det skal brukes et enkelt hverdagsspråk nært opp til dagligtale
- ▶ Gi informasjon om støtteordninger, som for eksempel frivillighetsmidlene. Informasjon er lett tilgjengelig og beskrevet i Klarspråk
 - Forenkle språket i kriteriebeskrivelsene, søknad og rapportering
 - Informere ut i forkant av søknadsfrister
- ▶ Videreføre frivillighetsmidler og andre midler som stimulerer til aktivitet
- ▶ Tilrettelegge for nye organisasjoner gjennom utprøving av virkemidler som for eksempel "Start-kit" eller "såkorn midler"

2

Frivilligheten i Bjerke har steder å være

God tilgang til lokaler gjør at ny frivillighet kan oppstå, og nye steder å være kan føre til nye typer aktiviteter. Bredde i arenaer betyr bredde i frivillige tilbud!

For at frivilligheten skal blomstre, må frivilligheten ha et sted å være. Forutsetningen for all frivillig aktivitet er at det finnes tilgjengelige, rimelige og allsidige lokaler og arenaer, tilpasset mange ulike aktiviteter. Sjakklubben og koret har ikke like behov, og seniorgruppa som ønsker å lage middag sammen har behov for noe annet enn litteraturlaget og styrketreninga for kvinner. God tilgang til lokaler gjør at ny frivillighet kan oppstå, og nye steder å være kan føre til nye typer aktiviteter. Lokalene må være reelt tilgjengelige for frivilligheten, og utleier må ta hensyn til frivillighetens ulike behov. Det trengs steder som kan leies i lange og forutsigbare kontrakter, og det trengs lokaler som kan lånes nå og da. Frivilligheten har også behov for lagerplass.

«Bredde i arenaer betyr bredde i frivillige tilbud!»

Det er et mål at:

- › Det er lokaler til leie og utlån tilgjengelig for frivilligheten i bydelen
- › Det er enkelt å finne ut av kontaktinformasjon, pris, ledig kapasitet, universell utforming, størrelse og annen relevant informasjon, samlet og på ett sted
- › Det finnes ulike typer lokaler og møteplasser til ulike typer aktiviteter

Dette skal Bydelen legge til rette for gjennom å:

- › Prioritere å ha møteplasser i bydelen hvor frivillige kan ha aktiviteter og møte andre frivillige
 - Bydelens åpne møteplasser er en arena der innbyggere kan kobles på frivillig aktivitet
 - Beholde, prioritere og sikre lokale møteplasser
- › Teste ut nye løsninger for å forenkle booking og åpne/låse lokaler. For eksempel ved bruk av Oslo kommunes bookingløsning og Oslo nøkkel
- › Samarbeide mellom frivilligheten, bydel, næringsliv, andre aktører om å gjøre flere arenaer tilgjengelig til frivillig aktivitet
 - Ta initiativ og gå i dialog for å finne flere og andre mulige løsninger
 - Øke flerbruk ved å åpne flere arenaer som tilhører bydelen og å ta initiativ til samarbeid rundt kommunale arenaer, for eksempel barnehager
- › Være pådriver for at behovet for arenaer for idretten og frivilligheten ivaretas i utbyggingsplaner og reguleringsplaner

3

Frivillighetscentralen er knutepunkt for frivillighet i Bjerke

Frivillighetscentralen skal ikke være svaret på alle frivillighetens spørsmål, men skal vite hvor frivilligheten kan finne svaret!

Frivilligheten blomstrer når de frivillige kan bruke mest tid og krefter på grunnen til at de er frivillige, nemlig aktivitet. Det skal være et tydelig kontaktpunkt for frivilligheten i bydelen. Frivillighetssentral er et kjent og etablert begrep for knutepunkt for frivillighet, og Bydel Bjerke bør derfor bruke samme benevnelse. Frivillighetssentralen skal ikke være svaret på alle frivillighetens spørsmål, men skal vite hvor frivilligheten kan finne svaret!

«Det skal være et tydelig kontaktpunkt for frivilligheten!»

Det er et mål at:

- › Frivillighetssentralen kjenner frivilligheten i bydelen
- › Enkeltpersoner kan ta kontakt med Frivillighetssentralen dersom de ønsker å bli aktive i en organisasjon eller aktivitet
- › Frivillighetssentralen kjenner bydelens støtteordninger og kan veilede ved behov
- › Frivillighetssentralen har oversikt over ulike tilbud om veiledning, kurs og støtte til frivilligheten, og kan sette frivilligheten i kontakt med relevante aktører
- › De som ønsker å starte en ny frivillig organisasjon, eller vil starte en ny aktivitet skal få den rådgivningen de behøver, enten fra Frivillighetssentralen eller ved henvisning til andre som kan bistå
- › Frivillighetssentralen har en koblerrolle og tilrettelegger for informasjonsdeling og kontaktformidling:
 - Mellom frivillige organisasjoner
 - Mellom frivillige personer
 - Mellom frivillighet og bydel

Dette skal Bydelen legge til rette for gjennom å:

- › Tydeliggjøre Frivillighetssentralen som paraply for bydelens ressurser for frivillighet
- › Vurdere om andre enn bydelen også bør inkluderes i drift av bydelens Frivillighetssentral

Bemerkninger fra Oppgaveutvalget

Oppgaveutvalget har i sitt arbeid oppdaget noen områder som bydelen bør se nærmere på, som det ikke har vært kapasitet til å løse innenfor mandatet og denne strategiens omfang. Det ønskes likevel å nevne disse områdene spesielt, da det er viktig og relevant for frivillig aktivitet i hele bydelen på sikt:

Bydel Bjerke er en bydel i sterk vekst, med en forventet økning av antallet innbyggere på i underkant av 33% fram mot 2035. Spesielt stor økning ser vi i områdene Ulven, Økern, Linderud og rundt Bjerke travbane. Det er viktig å legge til rette for frivillig aktivitet i planlegging av nye boligområder, for å sikre frivilligheten gode vekstvilkår i takt med vekst i befolkning. Særlig må idrettens og frivillighetens behov for arenaer ivaretas i utbyggingsplaner.

Veksten i bydelen gjør at etablerte idrettslag allerede opplever pågang og interesse fra barn og unge også utenfor klubbens historiske og lokale nedslagsfelt. Klubbene melder om at de ikke har kapasitet til å ta imot alle som vil delta, da det ikke er haller, baner og treningsfasiliteter nok til å ta høyde for den raske veksten.

Idretten melder også om en frivillighetskrise, der det

blir stadig vanskeligere å rekruttere nok frivillige til å drifte alle klubbens tilbud. Krisen rammer hele idretten, men rammer klubber i levekårsutsatte områder ekstra hardt. For vår bydel gjelder dette særlig områdene Linderud, Veitvet og Sletteløkka. For noen aldersgrupper og idretter gjør dette at unge fra disse områdene søker idrettstilbud i andre deler av bydelen. Dette øker igjen presset på også disse klubbene. Bydelen bør sammen med idretten se på grunner til at unge søker seg til idrettstilbud utenfor sitt nærområde, og se på ulike tiltak for å både beholde og øke idrettstilbudet lokalt. For de yngste vil det være en fordel om aktivitetene kan utøves i eget nærmiljø (uten reising), og styrke identiteten der man vokser opp.

Det å starte og drive frivillige tilbud krever organisering, mobilisering, pågangsmot og gjennomføringsevne, og tar tid. Frivilligheten melder om behov for forutsigbarhet og økonomisk støtte over tid, og et ønske om å ha fokus på kjerneaktiviteten fremfor søknadsskriving og rapportering. Diskusjonen om innretningen på støtteordninger for frivilligheten har så vidt begynt, og det er viktig at bydelen lytter til hele bredden av frivilligheten når disse diskusjonene fortsetter. Bydelen bør være åpen for utprøving av nye modeller i samarbeid med frivilligheten.

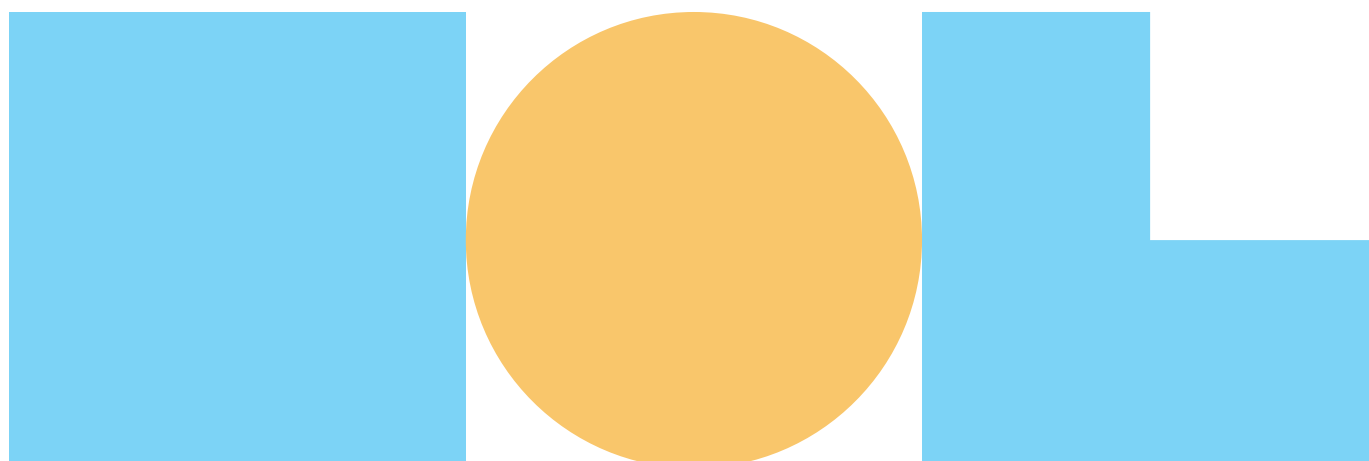

Oslo

Utvalgets medlemmer:

Marthe Høyer, Jørn Kveseth, Karmjit Grewal, Mathias Meyer,
Amarjit Singh, Esra Boncuk, Gro Brenden, Hildegunn Gutvik, Ruby
Sivaganesh, Safya Jama og Terje Øyrås

Oslo Kommune
Bydel Bjerke
Ulvenveien 80

Frivillighetsstrategi
2023
Tel. +47 2180 2180
www.oslo.kommune.no/bydeler/bydel-bjerke